

Jsme štědrí nejen o Vánocích, ukazují data z daňových přiznání. Češi darují ročně miliardy

Nový výzkum realizovaný společností STEM pro Úřad vlády ČR s finanční podporou Technologické agentury ČR dokládá dramatický nárůst dárcovství v České republice. Analýza dat z daňových přiznání fyzických a právnických osob a dárcovských platform Darujme.cz a Donio.cz ukazuje, že za posledních deset let se objem darovaných prostředků uplatněných v daňových přiznáních téměř ztrojnásobil. Zatímco v roce 2012 činila tato částka 4,4 miliardy Kč, v roce 2022 už dosáhla 12,5 miliardy Kč.

„Výzkum iniciovaný Pracovní skupinou pro soukromé dárcovství při Radě vlády pro nestátní neziskové organizace přináší unikátní data. Ta zahrnují nejen informace o částkách, které Češi v posledních letech darovali, ale také jejich analýzu v kontextu dalších socio-ekonomických ukazatelů. Získáváme tak vůbec poprvé takto komplexní pohled na vývoj a trendy filantropie v České republice,” uvedla Klára Šimáčková Laurenčíková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva. „Tato data nám umožní lépe porozumět dynamice dárcovství a efektivněji podporovat soukromé dárce a neziskový sektor,” dodala.

Ochota Čechů darovat výrazně narostla v souvislosti se zahájením války na Ukrajině. Díky tomu je rok 2022 v souvislosti s dárcovstvím rekordní. Tehdy jen právnické osoby darovaly neuvěřitelných 8,4 miliard Kč a zapojilo se jich více než 32 tisíc. Fyzické osoby, zaměstnanci a OSVČ, uplatnily v daňových přiznáních dary v celkové výši 4,1 mld Kč. *„Skutečný objem od fyzických osob je však mnohem vyšší. Z analýzy lze dovozovat, že dosahuje částky 10 mld Kč, protože data o dvou třetinách zaměstnanců podávajících daňové přiznání přes zaměstnavatele nejsou dostupná. Stejně jako vysoké dary nad limit odpočtu a drobné dary,” říká Lukáš Hejna z Nadace Via, který skupinu k dárcovství pod Úřadem vlády vede. „Díky výzkumu lze dovodit, že celkové dárcovství v ČR za rok 2022 přesahuje úctyhodných 18 miliard korun. A i když dárcovství roku 2023 ukazuje na korekci, částka téměř jistě přesáhne 15 mld Kč a značí stále vysokou solidaritu v ČR,” doplňuje Hejna.*

I přes silné události, jako byla tragická střelba na Filozofické fakultě Karlovy univerzity nebo sbírka pro Martinka, je celková darovaná částka v roce 2023 podobná té z roku 2021, a to i přestože počet dárců vzrostl. Snížila se tedy průměrná darovaná částka, pravděpodobně vlivem ekonomické situace.

Analýza také potvrzuje, že se i zvyšuje počet dárců. V roce 2023 uvedlo dar v daňových přiznáních 5,6 % právnických osob a 10,2 % fyzických osob. Od roku 2012 se tak podíl fyzických osob, které uplatňují odpočet darů z daňového základu, zvýšil téměř o 60 %. Tento trend ukazuje na rostoucí povědomí a angažovanost veřejnosti v podpoře dobročinnosti.

Pozitivní trend ukazuje také pravidelné dárcovství, zejména u fyzických osob. V roce 2023 darovalo opakovaně 56 % fyzických osob a 44 % právnických osob. Data potvrzují, že dárcovství se stává běžnou součástí života dárců a zvyšuje se i průměrná částka darů. Data také potvrzují závislost dárcovství na ekonomickém vývoji, která však není extrémní a lze ji sledovat hlavně u firem.

Mezi jednotlivými kraji jsou výrazné rozdíly dané socioekonomickou situací – ať už z hlediska podílu dárců, nebo průměrné výše daru. Kraje s vyšší ekonomickou výkonností a vyšší příjmovou úrovní (vyjádřenou např. disponibilním důchodem domácností nebo výší mzdy) vykazují častěji vyšší podíl dárců i vyšší průměrný dar. *„Specifické postavení má v tomto ohledu hl. m. Praha. Pražské firmy darovaly v roce 2022 více než 4 mld. Kč, tedy více než polovinu (52 %) všech darů uplatněných právnickými osobami v celé ČR. Z hlediska podílu*

dárců však Praha obsadila opačný konec žebříčku – podíl dárců mezi pražskými firmami totiž patří v rámci ČR k nejnižším. V roce 2022 uplatnila v hl. m. Praze dar v daňovém přiznání jen 4 % právnických osob,“ popisuje analytička společnosti STEM, **Kateřina Duspivová**.

Výzkumná data daňových přiznání byla doplněna také o detailní pohled a doplňující informace z dárcovské platformy Darujme.cz a portálu Donio.cz. Ta potvrzují prosinec a předvánoční čas jako typicky nejšťedřejší období v roce. A ve kterých dnech v týdnu nejvíce darujeme? Za poslední tři roky bylo suverénně nejvíce darů připsáno na účet těchto platforem v pondělí.

Výsledky analýzy, včetně interaktivních dashboardů umožňujících filtrování dat, jsou dostupné na webových stránkách Úřadu vlády ČR.

Pro více informací kontaktujte:

Barbora Mičicová, Odbor lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR,
barbora.micicova@vlada.gov.cz, 722 972 723